

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítónak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Királyi szózat.

Soká huzódik a háboru, tovább mint gondolni mertük volna. A mult ősze, mikor a hadikölcsön jegyzésére felszólítást kaptunk, gondoltuk, hogy ez lesz az utolsó. S most ime itt van az állam ujra. Királyi szó vezet be az új hadikölcsön biztosítására a meginduló mozgalmat. Hála és elismerés illeti meg nemzetünk minden rétegét azért a nagy teljesítményért, melyet eddig a háboru pénzügyeinek folytonossága érdekében kifejtett, de épen a három éves erőfeszítés teszi megindokoltá, hogy most, az utolsó percekben ne hagyjuk magára az államot, vagy helyesebben önmagukat. Ugy látszik, a küzdelem döntő stádiumba jutott, nemsokára felszabadulunk a gyötrő nyomások súlya alól, ránk virrad a béke napja s egy szebb jövődő hajnalhasadása. Most kell megmutatnunk még egyszer, hogy akarunk élni, egységesek vagyunk s elszántak a végsőkig.

A királyi szó elsősorban a tőkepénzesekhez szól, meg azokhoz, kik a háboru folyamán vagyonhoz jutottak. Ezek tudják kiváltképen megmutatni erősségünket, meggyőzni elleneinket pénzügyi állapotunkról s gazdasági szilárdságunkról.

A háboru sok tekintetben kijózanodást

hozott. Hosszu időnek kellett elmulnia, míg végre ki tudtuk valahogy egyeztetni magunkban az emberi kultúrába vetett hitünket evvel az óriási embermészárlással. Végre lassan megtörtént, de mennyi csalódás, érzelem s gondolat megváltoztatása után. Annyi keserűség után értettük meg, hogy emberiség, művelődés hamis jelszavak egymagukban, ha nincs meg mellette a lelki belső neveltség. Megváltozott sok tekintetben a hadviselés módja, mások gondolataink a társadalmi kérdéssről, a nemzeti ügyről, magyar államiságunk erejéről, a nemzetközi jogról. Gazdasági kérdésekben meg oly irányban hivat fel figyelmünket, amire talán évtizedek multán sem jutottunk volna el. Sok család az elmúlt három éven át szomorú napokat élt át, egész társadalmi osztályokra ólomsúllyal nehezedik rá a lét kérdése. Minden nap újabb és újabb emlék abban az eseménykoszoruban, melyet utódaink emlékezésül kapnak a nagy világégből.

Egy téren mindazáltal örvendetes jelenség mutatkozik, amire talán ellenségeink nem is mertek számítani. A háboru mozgósította nemcsak a katonát, hanem a pénzt is. Erős folyamot indult meg az alattvalók pénztárából az államéba, innen pedig ujra vissza. Béke idején pénzünk nagy része

külföldre vándorolt. Mindaz, ami idegenből származott iparcikkek alakjában, kelleténél jobban imponált. Árát természetesen az idegen tőke tette zsebre. Szórakozásainkban nagy előszeretettel jártunk az ország határain tul. Most körül vagyunk zárva. Pénzünkön itthon igyekszünk tudni. Akinek szórakozásra jut, az ország határain belül keres rá alkalmat. A hadikiadások összege visszaözlött az állampénztárból a termelő, kereskedő, szállító kezébe. Emberek, kik a háboru elején alig tengették életüket, ma tekintélyes vagyon birtokában vannak. A pénz, amellyel a háboru előtt rendelkezünk, el nem veszett, itt van köztünk, nem kevesebb, sőt megsaporodott. A hadikölcsönök jegyzéséből az állampénztár igaz, szegényebb lett, az állampolgárok pedig anyagilag vele szemben arányosan vagyonosodtak, ami a nemzet gazdasági életére csak előnyös lehet a jövődében.

Épen emiatt nagy a kötelezettségünk honfitársainkkal, az elesettekkel, özvegyeink és árváinkkal szemben mindazoknak, akik a háboru folytán olyan helyzetbe jutottak, hogy tőkét takaríthattak meg. Most arról van szó, hogy a hosszú küzdelmet sikerrel befejezzük, a sok könnyet letöröljük, sokak szomorúságát örömmé változtassuk. Hányan feláldozták a köteleességteljesítésben életü-

Takarékoskodjunk.

Rédey Gyula dr. káptalani helynök körlevele.

Krisztusban Kedves Testvéreim!

Harminchárom hónapja tart ki már nemzetünk e rettenetes világháboru mindent elsöpréssel fenyegető fürgetegében szilárdan, mint a felbőszült tenger hullámaiktól ostromolt gránitszikla, megingathatlan hittel a nemzetek sorsa fölött örökös isteni Gondviselésben, meg nem fogyatkozó reménnyel annak kimeríthetetlen irtalmában és a kimondhatatlan szenvedésektől csak új tápot nyerő szeretettel a megváltó Jézus Krisztus isteni szíve iránt. Hőseink szívében a minden áldozatra mindenkör kész hazaszeretet mellett ez a három isteni erény volt az, mely minden nehéz, sőt mondhatnám az emberiség történelmében eddig soha sem hallott megpróbáltatások dacára is biztosította hazánk épségét és kicikartá ellenségeink ádáz kezéből eddig, ha nem is a végleges és döntő győzelmet, de legalább a magyar szent korona országainak épségét s a háboru nagyobb pusztításaitól való megmentését.

Ma, midőn minden emberi számitás szerint a béke napja már bár lassan, de mégis csak közeledik, mert a közeledő béke napjának biztató hajnalpírja már ott mosolyog az eddig teljes sötétségbe borult égboltozatnak peremén, ma midőn a központi hatalmak fegyvereinek felsőbbisége sem a szárazföldön, sem a tengereken többé kétséges nem lehet: — ma teljes és végleges győzelmiünket csak az teheti kétségessé, csak az foszthatja meg eddigi súlyos és véres áldozatainkat az annyira és oly hön öhajított és várt s már csaknem érn kezdő gyümölcseitől, — ha nem tudunk mi lithomara-donak méltók lenni fiaink, testvéreink és apáink, a harcveronalban álló hős katonáinknak magasztos, minden dicséretet és bámulatot megérdemlő ére-

nyeiehez: ki nem fárasztatható türelméhez, minden szenvedésére elszánt bátorságához és megingathatatlan kitarthatásához.

Krisztusban Kedves Testvéreim, gondoljátok csak meg jól, mily csekélyek azok a bajok, melyeket nekünk itthon el kell tünnünk, ahhoz a leirhatatlan fáradtsághoz, örökös éberséghez, a szükös és rendetlen élelmezéshez, az idő viszontagságai által súlyosabbá vált ruházodáshoz, a halálra való folytonos készenléthez, mikor életüket és testi épségüket nemcsak ellenségeink fegyverei fenyegetik, de ott leselkednek arra mindazon ragályos nyavalyák, melyeket e világpusztító háboru réme szabadtított rá az emberiségre.

Ha a szükösobb élelmezés, nehézségei keserű panaszra ösztönzik nyelveteket, ha a szükösobb élelmezés mellett végzett, vagy még végzendő munka fáradtsága elégedetlenségre, vagy hozzá keserű kifakadásokra akar benneteket csábítani, tekintetek fel az égre, a magyar égre, melynek napja, holdja és csillagai ezer éven át annyi szenvedést, nyomort, pusztulást, annyi vérpatakot láttak már e földön; a magyar égre, melynek benső örök derűjében lelki szemekkel ott látjátok e nemzet szentjeit: szent Istvánt, a hadverő szent Lászlót, a szüz szent Imre herceget, szent Erzsébet asszonyt, a szüz királyi leányt, szent Margitot s beláthatatlan sereget e nemzet üdvözülteinek, kik az isteni Bárány hófehér seregében az üdvözültek örök himnuszát zengve, kezükben a hervadhatatlan pálmaággal vonulnak lel az Irgalom trónja elé, hogy a magyarok Boldogasszonyának: e haza leghatalmasabb szószólójának közbenjárását kérjék nemzetünk számára.

Es nézzetek le a földre, melyet ezer éven át annyi magyar verejték öntözött, melynek minden hantjában őseink e hazáért élt és fáradott, már rég elporlott tetemei szólnak hozzánk; e földre, melyért annyi nemes magyar lélek élt, fáradott, küzdött,

melyért annyi száz- és százezer magyar szenvedett hosszú kinos rabságot, halt hősi, senki által fel nem jegyzett, meg sem említett hősi halált. Igen, emlékezzetek e nemzet névtelen hőseire, akik tudtak élni szenvedésben, rabigában, sinylódni éveken át penészes börtönök fenekén s meghalni névtelenül, eltemettetni jeltelenül a hazáért: a földért, mely nekik épügy, mint nekünk Isten után a legdrágább volt e földi életükben. Igen, nézzetek ezt az áldott hazai földet, melynek természete annyira azonos a magyar természettel: nyílt, egyenes, délibábos, tele nyugalommal, tele hálával a munkás kéz iránt, mely megműveli, dúsan fizetve meg termésével a belevett magot.

Ezt a vérünk és könnyeink hullásával annyiszor megáztatott, verejtékünk harmatával annyiszor megöntözött földet, melyről „Szózat”-ában énekelt nemzetünk nagy költője, kinek szava az egész nemzet szívébe legközvetlenebb utat talált, mert e „Szózat”-ban multunk egész története, mindenkori jelenünk összes válsága és egész jövőnk minden reménye és aggodalma nyert méltó és egészen velőnkig ható kifejezést.

Emlékezzetek meg minden nélkülözésekben, minden fáradtságos munkáitokban e „Szózat” örök-szép szaviraa: „Ez a föld, melyen annyiszor apáid vére folyt, — ez, melyhez minden szent nevet egy eredev csatolt” — s folytatások az emlékeztet: „Szabadság, itten hordozák véres zászlóidat, s elhulltanak legjobbjaink a hosszú harc alatt.” — És könnyű szívvel fogjátok viselni a nélkülözéseket; fáradt izmaidok új erőt nyernek e földnek szeretetétől, mert lehetetlen, hogy szivetek legmélyebb gyökeréig meg ne rázzon benneteket a tudat, hogy ez a föld az, melyről e „Szózat” énekl: „Bölcsöd ez a majdan sírod is, mely ápol s eltakar.”

Lehetetlen, hogy most, mikor Anyaszentegyházunk rendelése és szokása szerint templomi

ket, egészségüket, épségüket, családi boldogságukat, vagyoni ekzsztenciájukat. S mit kaptak érte? Az elvesztett férjét, vagy apát, a család boldogságát sohasem pótolja az a kárpótlás, vagy támogatás, amit az állam és társadalom bármennyire nagylelkű legyen is, nyújtani tud. Az egészséget vagy rokkantságot nem ellensúlyozza teljességgel a nyugdíj. És ők a hősök, családjaik meghozták mégis ezt az áldozatot. Az állam a tőkésektől ennyit sem vár, csak kölcsönt kér, biztosat tisztességes kamat mellett. Hazája, faja, jövődő saját boldogsága ellen vét, aki most nem teljesíti kötelességét, ha anyagilag módjában van. A királyi szó a reménység hangján íródott, a nemzet „bizonyítékát fogja szolgáltatni törhetetlen anyagi erőnknek és hajthatatlan elhatározásunknak“.

Hi a haza! Elöl a koronás király itt is, nemcsak a fegyverben. Királyhű népünk tudni fogja kötelességét, tömörül uralkodója körül a hatodik hadikölcsön sikerének biztosítására.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A sármelléki plebániához tartozó Égenföld fiókköztség tanítói állására pályázat hirdetik. — Javadalma: kétszobás lakás, konyha, kamra és istálló, 500 □-öl kert; a keszthelyi uradalmi pénztárból 400 korona és államsegély. A pályázatok május 29-ig a sármelléki (Zala m.) plebániához küldendők.

Képkiallítás. Hirrovatunkban jeleztük Hénél Gusztáv festőművész kiállítását. Itt képeiről rövid jellemzést nyújtunk. A vármegyeház disztermében szemlére kitett képek legnagyobb része olajfestmény, 6 akvarell és 1 pasztellrajz kivételével. Öt

zászlók alatt a szabad természetben körmeneteket tartva, imádkozva és szent énekeket zengedezve, a keresztyán napokban bejáratok határaitokat, s friss zöldbe, a reménység szép színébe, mintegy ünnepi díszbe öltözve látjátok a földet, melyet kezeitekkel fádalmak között munkálatok meg s mely most fáradtságot jutalmat ígérve mosolyog felénk; — most, midőn az Isten tavaszi napja néz le biztatólag reátok az égről, meleg sugarait árasztva mindenkire, hogy siettesse az áldást, mely megszünteti nélkülözéseiteket, eloszlatja sötét aggodalmaitokat, friss vért, új erőt önt tagjaitokba, hogy mindezek látása meg ne szilárdítsa — ha kell hiteteket az igazsága Istenben, a csalhatalatlan örök bíróban, ki az ő őszinte s bűnbánó hivatát el nem hagyja soha, ki, midőn reánk méri a megpróbáltatások sorát, erőt is ad szent kegyelmével azoknak elviselésére; bizóbbá, elevenebbé ne tegye már-már talán halványuló reménységeket, biztatólag tartva szemetek elé az Isten végtelen jószágát és irgalmainak nagy voltát; — új lángot, új meleget ne öntsön szíveitekbe, hogy a benne már-már hamvadni kezdő szent szeretet tüze iránta, a véghetetlen, a soha ki nem alvó, soha meg nem fogyatkozó, az egész mindenséget atyai szívére ölelő örök szeretet a mi Istenünk: atyánk, megváltónk és megszentelőnk iránt, — újra fel ne lobogjon benne s megtöltsé egész valónkat mennyei vigasztalással s rendíthetetlen bizalommal: hogy bármit hoz a jövő, bármint megpróbáltatások várjanak is még reánk, sorsunk az ő áldási osztó, mindenható kezébe van letéve.

Ha mindezeket jól megfontoljátok, Krisztusban Kedves Testvéreim, lehetetlen, hogy őszinte szívvel fakadó bánattal meg ne bánjátok bűneiteket, melyekkel a végtelen jósgu Istent megbántottátok; ne szégyeljétek kishitűségeket, mellyel az ő igazságos jószágban teljesen és egész szívetekkel bizni nem tudtatok! — s akkor, Krisztusban Kedves Testvéreim, bizonyára szívetek egész megnyugvással felt, lelkesült, bizó szeretetével fogjátok énekelni Anyaszentegyházunk e napokban szokásos régi szép énekét: „Áldd meg országunkat, — mi magyar hazánkat! Vezéreljed jóra a mi királyunkat! Rontsd meg mi ellenségeinket, akik áldoznak bennünket, keresik vesztünket!“ Amen.

sorban 106 különböző témájú képet látunk kiállítva: kisebb-nagyobb tájképek, városrészletek, utcák, tengerészletek, csendélet, parkrészlet. Hénél a festészetben a modern irányzat híve, erősen impresszionista; képein sok az életfrissesség, nagyobb részük inkább vázlatzerű. Gyorsan, nagy ambícióval és frissen dolgozik. Festéseiben a naturalizmust keresi, különösen a fény és árnyék hatásait foglalkoztatják. A világítási témák erősen érdeklik, amiket sokszor szépen sikerül megoldania, különösen a levegő rezgését adja vissza sok hűséggel eleven élettől teli képein. A színvagyületek világítási effektusainak eme keresése teszi érthetővé, hogy képeinek nagygobbrésze világos napsütésben játszik. Ugy látszik ez az ő eleme, lelkének mása s egyuttal ez teszi érthetővé, hogy a fény és világítás mellett az árnyék nem fejlődik s domborodik ki teljesen. Kár, hogy a helybeli Vöröskereszt Egylet, melynek javára a kiállítást rendezik, nem gondoskodott a művészeti céloknak jobban megfelelő állványokról. A képek művészi hatását rontják a csupasz állványok s lefokozzák a szemlélés alkalmával a képek mellett némelykor diszsonánsan feltűnő nyílások. Ha mással nem, hát barna, papírral kellett volna az állványokat letakarni. A művészet csak úgy érvényesülhet, ha a megfelelő keret biztosítjuk számára. A képek érdemesek a megtekintésre. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Akinek vevőszándéka van, kielégítheti hajlandóságát.

A Balaton mellől.

III.

Népes értekezlet volt ápr. hó utolján Keszthelyen, a Balaton magas vizállásának megszüntetése érdekében. Az értekezlet elnöke Kroller Miksa zalavári apát volt, aki élénk színekkel ecsetelte a károkat, melyeket a balaton magas vizállása a partvidék mezőgazdálkodás s a fürdőtelep-és villatulajdonosoknak okozott. Kijelentette, hogy az értekezlet nem akar állam lenni az államban és nem akar sem a kormánnyal, sem a kormánybiztossal ellenkezésbe jutni, csak jogos panaszával óhajt a kormánybiztos s a kormány elé járulni és sérelmeire orvoslást keresni.

Malatinszky Ferenc hasonló értelemben szóalt fel. Tudomása szerint a magas vizállás a Halászi R.-T. érdeke. Egyes érdek pedig nem állhat szemben annyiféle és fontos ellenérvekkel. A Balaton magas vizállásának csökkentését fontos közérdeknek tartja.

Reischl Rikárd megemlékezett a multak mulasztásairól s azokról az óriási károkról, melyeket a Balatonnak már évek óta tartó magas vizállása miatt a parti birtokosok szenvednek. Szükségesnek tartja, hogy e vizzás állapot megszüntetése céljából a Balaton környék összes érdekeltisége egy testté és lélekke-tömörüljön és mindent elkövessen a magas vizállásnak minél sürgősebb megszüntetése érdekében. Szerinte az volna leghelyesebb, ha a Sio zsilipét a nyári időszakra egészen kinyitának s a kotrási munkálatokat tére halasztanák.

Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, lesence-tomaji földbirtokos sem akar a kormánnyal, vagy a balatoni kormánybiztossal ellentétbe jönni kiról tudja, hogy sokat tevékenykedik a Balatonkultusz érdekében. — Tény azonban az, hogy a Balaton magas vizállása nagy károkat okozott és okoz még ma is a partmenti birtokosoknak. Őszintén megvallja, hogy a szakvéleményekben nem sokat bizik, sőt torkig van már velük. Szerinte a zsilip felnyitása nélkül apadás nem várható. Az bizonyos, hogy itt ellentétes érdekek küzdenek egymással; de ezeket ki lehetne egyenlíteni. Tömörüljön a partbirtokosság is és jogos panaszát hozza illetékes helyen tapétára.

Dr. Szigethy Károly tapasztalatai szerint a Balaton 1916. májusban volt a legmagassab: 152 cm-rel a síófoki vízmerce O foka fölött. — 1917. február havában pedig a legkisebb: 118 cm-ter. 1917. április havában már 138 cm. Tehát 20 cm. az emelkedés egy hó lefolyása alatt. Tartalmas beszéde folyamán konstatálja, hogy Tolnában árvíz nincs s a Sio zsilipjének megnyitásával sem hárulna rájuk veszedelem. Végre is annyi vizet eresszenek le rajta, amennyi az alsó vidék veszedelme nélkül leereszthető. Ha másképp nem lehet a bajon segíteni, hagyják abba egy időre a Sio kotrását; elvégre ha 100 esztendeig jó volt így, akkor két évig még várhatunk.

Angyán János is a halászi r.-t.-got okozza a partbirtokosságot a magas vizállás folytán ért

sérelmekért. Érje be a r.-társaság azzal, hogy akkora vizen halásson, mint amikor a Balatont kivette.

Ottay Guidó szerint a Balaton magas vizállása nemcsak a közvetlen partbirtokosságot sújtja érzékenyen, hanem a zalamenti birtokosokat is, mert a Balaton magas vizállása következtében a Zalának nincs meg a kellő lefolyása és fölös vize a zalamenti birtokosok birtokát önti el és okoz tetemes károkat.

Vaszary Ernő b.-fürdői fürdőigazgató szükségesnek tartja, hogy a balatoni kormánybiztos utján sürgős deputáció menjen a miniszterhez. A balatonparti fürdők érdekében létesítsen a minisztérium egy szakszervezetet arra, hogy ki, hol és miként építhessen a Balaton partján fürdőtelepet, vagy nyaralót. Hogy a fürdőtelepek viz alá kerültek, annak egyik oka a minden szakértelem és rendszer nélkül történt építkezés.

Az értekezlet ezután elhatározta, hogy Balás Béla balatoni kormánybiztos vezetésével küldöttséget meneszt a kormányhoz az iránt, hogy a nyár folyamán a síófoki zsilipeket eressze meg s a Sio kotrását szüntesse meg.

A magyarországi Balkán központ. A Magyar Keleti Kulturközpont propagandája, amely Törökországban jelentékeny sikereket ért el a törökség és a magyarság közötti kulturközpont megszilárdításában, a monarchia által megszállott Albániában is megindul.

A Balkán központja három magyar város lesz: Debreczen a török, Temesvár a bolgár és Szabadka az albán kapcsolat centruma. Debreczenben már esztendeje, hogy török diákok tanulnak. Ide jönnek majd a jövőbe a török ifjak, akiket a különböző gazdasági-, ipari- és középiskolákba osztanak be. Bulgáriában szemben Temesvár hasonló szerepet tölt be. A bolgár ifjak és leányok egy kisebb csoportját már is elhelyezték Temesváron. A bolgár egy előkészítő tanfolyamon a magyar nyelvet tanulják, hogy azután tulajdonképeni tanulmányaikat megkezdhesék. — Az összes mindkét nembeli ifjuság nagygobbr csoportban érkezik Temesvárra. Tanulmányaikban őket úgy a bolgár kormány, mint Temesvár támogatni fogja.

Szabadka az albán ifjakat fogadja falai közé és neveli őket a program szerint. Most husz albán fiu tanul Szabadkán, kizárólag földmivesiskolákban. Az ő iskolai képzettségük a mi elemi iskoláink négy-hat osztályának felel meg. Nagyobb csoport albán fiu az ősz előtt érkezik Szabadkára.

Európa és a férfiak. Európa legtöbb országában, de különösen a nagy államokban már régi idő óta mutatkozik a nők elszaporodása a férfiak rovására. A nők többségének oka a férfihalandóságban rejlik.

A háboru előtt Angliában volt a legtöbb nő: 1,300.000-rel több asszony, mint férfi. — Németországban 845 ezerrel haladta tul a férfiak számát a nők száma. Oroszországban 685 ezer, a monarchiában 500 ezerrel volt több az asszony, mint férfi. Olaszországból és Franciaországból a statisztika hiányzik.

Portugáliában 250 ezerrel, Svédországban 124 ezerrel, Dániában 33 ezerrel, Hollandiában 64 ezerrel, Belgiumban pedig 44 ezerrel több a nő, mint a férfi.

Vannak olyan államok is, amelyekben a háboru előtt több férfi volt, mint nő. Ezek az országok a Balkánon vannak. Romániában 96 ezerrel Szerbiában 95 ezerrel, Bulgáriában 78 ezerrel, Görögországban 17 ezerrel volt több férfi, mint nő. Összevéve egész Európában a nők száma körülbelül 5–6 millióval haladta tul háboru előtt a férfiak számát.

Európa viszonyaitva viszont más világ-részekben nagy férfifölösleg mutatkozik. — Az amerikai Egyesült Államokban 2 millióval több a férfi, mint a nő. Kanadában 132 ezerrel több a nő, mint a férfi. A férfiak túlsúlya a legnagyobb Angol-Indiában. Itt körülbelül 5 és fél millióval több a férfi. Ausztráliában 220 ezerrel, Afrikában körülbelül 245 ezerrel több a férfi.

Használjunk hadisegély bélyeget!

Legujabb hírek.

Fővárosi tudósítók táviratai:

Stockholm. Svéd lapok írják, hogy Oroszország fethívást intézett Franciaországhoz, hogy mondjon le Elzász-Lotharingiára vonatkozó igényeiről, mert ez idő szerint ez az egyetlen komoly akadály a békének.

Rotterdam. Joffre egy ünnepi lakomán kijelentette, hogy béke mindaddig lehetetlen, míg vissza nem adják Elzász-Lotharingiát.

Berlin. Brusilov párisi hírlapíróknak kijelentette, hogy Oroszország offenzívára nem képes. A fegyelem a hadseregben a forradalom miatt meglazult. A katonák vonakodnak rohamra menni.

H I R E K.

— **Hivatalos mise.** Zita királyné születésnapján Veszprémben is megtartották a hivatalos istentiszteletet. A 9 órai ünnepi misét dr. Rédey Gyula c. püspök mondta nagy segédlettel. Megjelentek a vármegye, város, a katonaság és az összes iskolák.

— **Jótevény adományok.** Kránitz Kálmán főlsz. püspök, püspökké szentelésének tizedik évfordulója alkalmából a már közötti adományokon kívül még egyezer koronát adományozott Veszprém város szegényeinek, négyezer koronát valamelyik városi közcélú alap javára és egyszázezer koronát egy egyházmegyei leányegyháznak plebániára történő átalakításához. A hely megállapításáról az egyházhatóság határoz.

— **Katonai kinevezés és kitüntetés.** Öfelsége dr. Legény Sándor népf. szakaszvezetőt a 31. népf. parancsnokság nyilvántartásában a háború tartalmára felelősen hadbíróvá nevezte ki. — A hadvezetőség Schafhauser József 31. honv. gy.-ezredbeli t. hadnagynak az I. oszt. ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Ujoncok eskütétele s táborimise.** A legutóbb bevonult ujoncok eskütétele múlt vasárnap reggel volt a buzupiacon. Az eskü előtt Perényi Antal kanonok-plebános tábori-misét mondott, melyen jelen volt a tisztikar Nagy László őrnagy, állomásparancsnok vezetésével s a helyőrség összes legénysége. Szentmise után a kanonok-plebános meghatározó szép beszédben magasztalta az eskü szentségét, a haza és király iránt való kötelességet. A ünnepély után a legénység diszmenetben vonult el a tisztikar előtt. A katonaság, tisztikar és legénység együttesen, tábori szentmisét hallgatott a várbán Zita királyné születésnapjának reggelén is. — A tábori-misést ez alkalommal is Perényi Antal kanonokplebános tartotta.

— **A Davidikum új igazgatója.** Perényi Antalnak kanonokká történő kinevezése következtében a davidikumi igazgatói állás megüresedett. Az eddig helyettesítéssel ellátott igazgatói tisztre a székesgyházi káptalan múlt heti ülésében Szlabey Dezső székesgyházi sekrestyeigazgatót választotta meg.

— **Miniszteri biztos.** A kereskedelmi miniszter a veszprémi állami felsőkereskedelmi iskolához Szántó Jenőt, a Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. cégvezetőjét küldötte ki miniszteri biztos minőségben.

— **Az egyházi hatóság rendelete.** A veszprémi egyházmegyei főhatóság a közoktatásügyi miniszter átiratára több utasítást adott ki az egyházmegye területén levő kath. tanintézetek részére. Elrendelte, hogy máj. 20-án Arany János születésének második évfordulója emlékére a nagy költőhöz méltó kegyeletű iskolai ünnepélyt tartassanak. Meghagyta továbbá, hogy a kath. elemi iskolák a madarak és fák napját iskolai ünnepély keretében megtartsák. Minthogy pedig a király születésnapja a nagy szünidőre esik s így legelőször ünnepelésében a tanulói-fülsz. nem vehet részt, meghagyja az egyh. hatóság, hogy a tanítók az iskolaév utolsó hételeben „Királyunk születése a harctéren” cím alatt jótevény célra gyűjtést rendezzenek. A helybeli kath. el. fiúiskola tanítótestülete mindhárom ünnepség módozataiban s időpontjában megállapodott.

— **A közgazdasági bizottságból.** Veszprémvármegye pénteken tartott közgazdasági bizottságának ülésén dr. Véghely Kálmán alispán meglehetősen emlékeztet meg Hunkdr Dénes úrpapról. Emellett jegyzőkönyvben örökítették s

erről a családot is értesítették. A bizottság egyúttal felírt a miniszteriumhoz, hogy a mezőgazdák és gazdasági munkásokat, valamint a korábban besorozott hasonló foglalkozású egyéneket ne a közeli jövőben, hanem csak a gazdasági munkálatok elvégzése után aug. második felében vonulassák be a katonasághoz.

— **A Dalegyesület énekes miséje.** Helybeli olvasóinkat emlékeztetjük mult számunk hasonló híradására. A nagy vegyeskar próbái szépen sikerültek s így bizonyos, hogy az énekkar a fölszigazott várakozást a vasárnapi 11 órai szt. misén is kielégíti.

— **Képkiallítás.** A megyeháza dísztermében megnyílt Hénél Gusztáv hazai és külföldi tárlatok művészeinek kiállítása a helybeli Vörös Kereszt Egyület javára. A kiállítás naponként d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig látogatható s 17-én este zárul. Belépődíj: Állandó jegy 2 K, személyjegy 1 K, katonasági diákjegy 30 fillér.

— **A Szinpártoló Egyesület** mult csütörtökön választmányi ülést tartott, melyben Jurászt János alelnök tiszteletéről lemondott. A választmány a lemondás ügyének elintézését a közgyűlés elé terjeszti. Ebben az ülésben elhatározták, hogy a színház földszintjén tíz új páholyt építenek. A székesfehérvári színházról az idén augusztus elsején nyári szezonra városunkban megkezdő előadásait.

— **A városi párt gyűlése.** A városi képviselőtestület városi pártja ülést tartott. Dr. Óvári Ferenc megindokolta a városfejlesztő bizottság alakítását. Az indítványt a párt magáévá tette. — Ezután az elnök bemutatta Tisztartó Sándor városi képviselő memorandumát, melyben a Jutas felé gravitáló városfejlesztés vonalát, tervét s módozatát szakszerű rajzokkal is jelzi s indokolja. Alapelve az, hogy a jutasi állomást a városhoz közelebb hozzák s a sz.-fehérvár—cellődmölki s a győrdombóvári vonalak közvetlenül ide fússanak be. A városi párt a tervezetet a városfejlesztés alapjául elfogadja s szükségesnek tartja, hogy a város ezt nagyobb összeg megszavazásával előmozdítsa. Az erre vonatkozó indítványt dr. Óvári Ferenc nyújtja be.

— **Világítás — közlelmelés.** A héten egyik nap villany nélkül maradtunk. Ez volt a háború legelső sötét estéje. Másutt bizony több is volt. Ezt is az okozta, hogy a sűrű maradék olaj a gépek munkáját megakasztotta. Másnap már annál fényesebben ragyogott a villanyár. A petroleuminség is enyhült. A város több hordó petrolumot kapott, amelyet a megbízott kereskedők jegyre osztottak szét. — A városhoz újabb szállítmány érkezett köles- és árpakasából.

— **A gőzmalom.** A veszprémi gőzmalom r.-t. mult vasárnapi közgyűlésén egyhangú lelkeséggel Perényi Antal kanonokplebános választotta meg a részvénytársaság elnökéül. A közgyűlés elfogadta az alapszabályokat s tudomásul vette, hogy az alapítók az igazgatóságot három évre megválasztották. Névsorukat mult számunkban közöltük. A felügyelőbizottság tagjai lettek Fodor Lajos, Schiller Samu, Löwy Béla, Radocsa Vince és Velti Miklós. Az igazgatóság szerdán megalakult s gyűlést tartott. Elnöközgatóvá dr. Óvári Ferencet, helyettesévé Róthauer Lipót választotta. A gőzmalom helyének megválasztására egy bizottságot küldtek ki. A bizottság tagjai: Róthauer Lipót elnöklet alatt dr. Sári János, Rápdó Sándor, Weisz M. Ignác és Fehér Sándor. A hely választásnak vasúti közelség s a nagyarányú fejlődésre, munkaházak elhelyezésére is alkalmas, elégséges terület az irányadó. Természetesen az sem mellékes, hogy ez az új alkotás is lehetőleg beleessen a városfejlesztés tervezett vonalába, vagy legalább körzetébe.

— **Anyakönyvi kiigazítás.** Schön József püspökségi főkértész családi nevét hivatalos anyakönyvi kiigazítással Schön-ről Balogh-ra helyesbítették. Mostantól fogva tehát ő is, családtagjai is a Balogh-nevet viselik.

— **A városi zeneiskolából.** A zeneiskola tanári testülete a mult héten dr. Óvári Ferenc elnöklésével ülést tartott. Az elnök indítványára a tanári kar elhatározta, hogy munkaképтелenség esete nyugalombiztosításra belép a Magántisztviselők Orsz. Nyugdíjgyűjtésébe. Két éven keresztül a fizetés arányában kivetendő biztosítási díjak felét dr. Óvári Ferenc magára vállalta. A zeneiskolában a magyar irodalom, zenetörténet s zeneelmélet vizsgálója május 24-én délután lesz. A vizsgálat nyilvános. A tanári kar szívesen látja az érdeklődőket. Az iskolaévet a színházban tartandó nyilvános diszvizsgálóval zárja be az új intézet június hó 20-án.

— **Rendjelátadás.** Mult vasárnap, április 29-én, a gyékényesi plebániának bucsunapján történt az ottani plebánosnak, Koronczy Istvánnak a Ferenc József lovagrend jelvényének ünnepélyes átadása s kitűzése. Ezen ünnepi aktusnál jelen volt a járás színe-java és az ünnepély fényét emelte a kegyuri párnak, Zichy Ödön grófnak és nejének, Bethlen Gabriella grófnőnek a jelenléte. A kitüntetett, közszereletnek örvendő plebánosnak a lovagkeresztet a csurgói járás főszolgabírája, Bóné Kálmán adta át megható beszéd kíséretében. Délben 24 terítékű diszebed volt, melyen az első köszöntőt a kegyur mondotta a kitüntetett házigazdára, aki elvitte a királyt és a hazát. Utánna Bóné főbíró megleghangú beszédben méltatta a kegyuri párnak áldozatkészségét, akik kastélyukat a sebesült katonák részére kórházú alakították át s benne a nemesszívű, minden jóért lelkesedő grófné maga ápolta sebesült vitézeinket több mint egy éven át.

— **Veszprémegei Talajművelő r.-t.** A Veszprémegei Gazdasági igazgató-igazgatóválasztmánya folyó hó 10-én megtartott ülésén dr. Rainpredt Antal választmányi tag indítványára egyhangúlag „Veszprémegei Talajművelő r.-t.” alapítását határozta el. Vármegyénk gazdaközön-ségének régi óhaja valósult meg ezen r.-társasággal. A földnek éppel való megművelése nemcsak a legelőkeltebb és leggyorsabb, hanem a legolcsóbb is, különösen a jelen időkben, amikor az állat szinte megfizethetlen. Elvitathatlan nagy hordereje lesz e r.-t.-nak a jövő szempontjából is, mert többtermelésre nemcsak példát nyújt, hanem annak szolgáltatásban gyakorlatilag működők és emellett a részvényeseknek befektetett tőkéjük után a leg-szebb hasznot biztosítja. Értésüléseink szerint 300.000 koronával indul meg a r.-t., mely alap-tőke tulajgyzés esetén — ami előrelátható, mert a határozat nyomán már 140.000 korona hely-szinen jegyeztetett — a tervezet szerint emelhető. Melegen üdvözljük ez üdvös törekvést, mely nemcsak vármegyénk gazdaközön-ségének szerez jó hírnevet, viszi előbbre nagy lökessel földünk kulturáját, de a legfontosabb nemzetgazdasági érdekeket is szolgálja.

— **Napközi otthonok.** Hetekkel ezelőtt örömmel jeleztük, hogy a cserhádi s temetőhegyi áll. ovodák mellett napközi otthonok lesznek. A mezei s házi munkákra járó szülők dolgán könnyítettek volna ezzel. Ez a terv azonban csak terv maradt. A cserhádi ovoda vezetője szabadságon van, a temetőhegyi ovodában a helyszűk volta miatt térhelyet kellett volna építeni, a deszkaanyag azonban drága. Ez a két ok elég volt ahhoz, hogy a tanács tervezte s előző évben is szépen bevált szociális alkotás Veszprémben csak terv maradjon.

— **Vizgák az áll. polgári fiúiskolában.** A helybeli áll. polg. fiúiskola osztályvizsgálatait az alábbi sorrendben tartják meg: hittanvizsga május 19-én d. e. 8 órakor, I. A) osztály 21-én d. e. 8 órakor, II. A) osztály ugyanezen nap d. u. 3 órakor, az I. B) osztály 22-én d. e. 8 órakor, a II. B) osztály d. u. 3 órakor, a III. osztály 23-án, a IV. osztály 24-én d. e. 8 órakor vizsgázik.

— **Gyűjtés a Vörös Keresztre.** Az orsz. Vörös Kereszt-egyesület Péter és Pál napján országos gyűjtést rendez. Vármegyénk alispánja kör-rendeletben hívta föl az illetékes hatósági közegeket, hogy az önkéntes betegápolás és a rokkantak támogatása érdekében a gyűjtést saját hatáskörükben előmozdítani törekedjenek.

— **Választmányi gyűlés.** A veszprémi kereskedőársulat választmánya Kelemen Imre társulati alelnök vezetésével mellett gyűlést tartott. A választmány véleménye abban az egyetértő komoly akaratban nyilvánult, hogy a társulatot új életre kelti s tevékeny munkáját minden hatáskörébe vágó ügyre s intézményre kiterjeszti. Az egységes vezetés érdekében a választmány elhatározta, hogy a kereskedő társulat elnökét, Róthauer Lipót, aki erről a tisztségről lemondott, a lemondás visszavonására fölkéri. A küldöttséget Kelemen Imre alelnök vezette, aki lendületes, szép beszédben biztosította a lemondott elnököt nemcsak a hivatalos kereskedő társulat, hanem általában a kereskedők osztatlan bizalmáról, nagybecsüléséről s a társulat nevében fölkérte, hogy az elnökséget újra vállalja. Róthauer Lipót meleg köszönetet mondott a bizalomnyilvánítás közvetlen, őszinte megnyilatkozásáért s kijelentette, hogy minden erejét, képességét a társulat rendelkezésére bocsátja. — A kereskedő társulatnak szándéka, hogy újra életet ad magáról, a helybeli kereskedelem javára. Más városokban a kereskedők maguk szövöztek a szolid, tisztas kereskedelem jóhírének védel-

mére s maguk bélyegezték meg a fogyasztókat uzsorázó árdragítókat. Közismert dolog, hogy az élelmickek árdragulását nagyrészen a többszörös közvetítés okozta. Élelmes, zsákmányéhes közvetítők talakodtak a nagy- és kiskereskedelem közé. Ezen más nagyobb városok kereskedői úgy segítettek, hogy árubeszerző szövetkezetbe léptek. Közösen s közvetlen forrásból szerzik az árukat s így maguk is olcsóbban vásárolnak s a fogyasztók is olcsóbb árúhoz jutnak. A kisebb kereskedők nem is jutnak el a nagyban eladókig, akik ha meghallgatják is őket, félév múlva juttatnak nekik valamit. Ha azonban egy város kereskedői egységesen, szövetkezve, nagyban kéri az árukat, akkor kikérülhetik a többszörös közvetítést s a helyi kereskedelmet legalább is a viszonylagos szoliditás nivójára vezetheti vissza. Ajánljuk ezt a kereskedőtársulat jóhatárú figyelmébe.

— **A vajgyár előzékenysége.** A vajgyár négy mmáza vaját ajánlott föl havonként a városnak. Az elosztást a családtagok száma alapján intézik. A polgármester fölszólította a tisztviselőket is, hogy vásárló szándékukat jelentsék be.

— **Uj vonat a dombóvári vonalon.** A szombathelyi üzemeltetés megkönnyítette a jutas-dombóvári vonal személyforgalmát. Május 15-től kezdődőleg további intézkedésként Jutas és Tamási—Majsmiklósvár között az 5968. és 5969. sz. tehervonatok II. és III. osztályu kocsikkal, személyszállítással közlekednek. Az 5969. számú vonat Játársról indul reggel 8 órakor, Lepsénybe ér 10 45 p.-kor s Tamásiba 12 ó. 50 p.-kor. Az 5968. sz. vonat Tamásiból indul d. u. 2 ó. 15 p.-kor, Lepsénybe ér 5 ó. 55 p.-kor s Jutasra este 8 ó. 37 p.-kor. Arról azonban hogy Jutasról vonaton jöhetnek-e az utasok Veszprémbe, vagy egyéb alkalmatossággal, az értesítés nem szól.

— **Vármegyei gazdaértekezlet Veszprém-ben.** A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület választmányi ülést tartott május hó 10-én. Magyar Károly alelnök meleg részvétellel emlékezett meg Hunkár Dénes elhalt egyesületi elnök elővívület érdemeiről. A választmány a megboldogult érdemeit jegyzőkönyvben örökölte meg, a Hunkár családnak pedig átiratban fejezte ki meleg részvételt. A Rubinek-alapra 200 K-t adományoz a választmány. s elhatározta, hogy az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesületnek május hó folyamán tartandó rendkívüli közgyűlésére Magyar Károly alelnököt, Reé Jenő, Rainprecht Antal választmányi tagokat és Kajdacsy Endre ügyvezető igazgatót küldi ki. A földmivélsügyi minisztérium rendelkezése értelmében a gazdasági munkások részére kiutalt szeszkontingensnek a gazdák között való elosztásra alakítandó bizottságba Reé Jenő, Rainprecht Antal, Jakóy Géza választmányi tagokat és Kajdacsy Endre igazgatót választja meg. A választmány felhívja a nagyobb birtokosokat, hogy az egyesület által nyilvántartásba vett serdültebb tanulókat a hiányzó felügyelő személyzet pótlása céljából alkalmazzák gazdaságaikban a nyári szünidő alatt. Nagy érdeklődéssel tárgyalta a választmány a vármegyei talajművelő társulat alakításának tervezetét s úgy határozott, hogy azt a veszprémi Közgazdasági Bank és Takarékpénztárral karöltve, részvénytársasági alapon szervezi az egyesület. A választmány úgy intézkedett, hogy az egyesületi elnökválasztás a december havi közgyűlésen az általános tisztújítás alkalmával történjen meg és azeidig az elnöki teendők ellátására dr. Magyar Károly orsz. képviselő, egyesületi alelnököt kérte fel.

— **Adófelszámolási bizottság.** Veszprém vármegye törvényhatósága a jövedelemadónak, a vagyonadónak, továbbá a természetes személyek és jövedelemadó fizetésére kötelezett jogi személyek hadinyereségadójának elsőfokú kivetésére hivott adófelszámolási bizottságokat kijelölte. A veszprémi székhellyel, a veszprémi-, zirczi- és enyingi járások kir. adóhivatalainak területére illetékes bizottságokba rendes tagokul Koller Sándor udvari tanácsost, Valla Géza földbirtokost, Wertheim Ármán nagybíró, dr. Benkő Károly ügyvédet, — pöttagokul Bibó Dezső nagybíró, Pósa Endre könyvkereskedő, Weisz Elek kereskedő s Molnár Miklós földbirtokost választotta meg.

— **Fürdővonatok.** A balaton déli partján június hóban megkezdődik a fürdővonatjárat. A déli vasút minden szombat, vasárnap és hétfőn külön fürdővonatokat járat Nagykanizsa és Budapest között. — A balatoni vasuton vajjon mikor kezdődik meg a kedvezőbb vonatjárás? Talán az se lenne gazdasági kár, ha ezt a vidéket is bekapcsolnák a kedvező országos forgalomba.

— **Tűzoltó szaktanfolyam.** Az országos tűzoltó szövetség Győrött kerületi tűzoltószaktanfolyamot rendez. Sok tűzoltóparancsnok s tűzoltó-tiszt esett el a harcúton s ezeknek pótlására szükségessé a tanfolyamok. Veszprém vármegye tűzoltó szövetsége is megkönnyíti a részvételét s erre a célra két 100—100 koronás ösztöndíjat tűzött ki.

— **Uj közlelmézési biztos.** Holtscher Károly országgy. képviselő, vármegyei közlelmézési miniszter biztosa hasonló megbízást kapott Székesfehérvár s Fejér vármegye területére is. — Utóbbi helyeken ifj. Kállay András volt a közlelmézési biztos, aki névtelen följelentésre állítólagosan két vaggon liszt felkutatása végett detektív vizsgálatot rendelt el a székesfehérvári polgármester szőlőjében. A vizsgálat amilyen alaptalan, olyan eredménytelen volt. S ez alaptalan hajsza akkora fölháborodást idézett elő az egész városban, hogy nyomása alatt a közlelmézési biztosnak távoznia kellett.

— **Segély.** Csikszereda város a törvényhatóságok támogatását kérte a román betörés okozta csapás enyhítésére. Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága erre a humanus célra, tulzottan igénybe vitt csekély anyagi erejéhez képest, 200 koronát szavazott meg.

— **A vármegye ebadóalapja.** A vármegyei ebadó-alap 1917. évi költségvetését a törvényhatósági bizottság megállapította. Fedezet 6950 K, szükséglet 6704 korona. Ebben az összegben van a vármegyei gazdasági egyesületnek nyújtandó 3200 kor. segély és a körálatörvosi fizetéshez való 3000 kor. hozzájárulás is. A jövedelem többi része állategészségi célokra lesz felhasználva.

— **Hadisegélyért.** Érdekes hírt olvastunk az egyik pápai újságban. Hadiasszonyok deputációja kereste föl a pápai polgármestert. S a polgármester szívesen meghallgatta őket. A panasz persze az volt, hogy a hadisegélyből, különösen, ha az anya kereseti foglalkozást nem üzhet, meg nem élhetnek. A polgármester szép szavakkal nyugtatta őket, mondván, hogy ő nem segíthet, hanem segítségükre lesz jóindulatu támogatással. Biztatta őket, hogy kérvényt adjanak be a kormányhoz az államségély fölemelésé végett. A deputálásnál jelen volt Antal Géza dr., a város orsz. képviselője is s ajánlkozott, hogy a kérvényt pártolólág nyújtja be illetékes helyen. Persze, hogy megnyugvás s köszönet kelt a jó biztatás nyomában. — Hej, Veszprém-ben is sok panasz van a hadisegély csekély volta miatt. Itt is összeállhatnának a panaszkodók s kikérhetnék a polgármester támogatását. S mivel hatáskörében ő sem segíthet, bizonyosan tudna ő is kérvényt írni s illetékes helyre fölterjeszteni. Sőt egész bizonyos, hogy Veszprém város orsz. képviselője is szívesen támogatná a kérvényezőket. A naponként fokozódó drágaság égetően sürgeti a hadisegély felemelését. Veszprém se maradjon ki a sürgetők közül.

— **Van sajt.** A Haditermény r. t. külföldi osztálya 100 métermázsza ementhali sajtot küldött Veszprém városának. Az árusítással Bokrossy Ferenc nagykereskedőt bízta meg. Ő fogja a kis-kereskedőknek is átszolgáltatni a rájuk eső részt.

— **Uj záróra.** Miniszteri rendelet a nyilvános étkezőhelyek (vendéglők, kocszmák, italmérők, kávéházak stb. záróját éjféli 12 órában állapította meg. A szórakozó helyeket (színházak, mozik) esti 10 órán tul nem szabad nyitva tartani. Az éjféli záróra a kaszinóhelyekre is kötelező.

— **Az állami tisztviselők cipője.** A vall- és közoktatásügyi miniszter értesítette a tanfelügyelőket, hogy a X. és XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselőknek jó minőségű kész cipőt tul küldeni. Nőtlen egyének egy pár, családok egyelőre legfőljebb két pár cipőt kaphatnak. Ezt sem egyszerre, hanem fokozatosan, vagyis hónapokra felosztva. Biztos árat most még nem tudnak mondani, annyit azonban előre is jeleznek, hogy nem lesz magasabb, mint a kezelési költséggel megszaporodott előállítási ár.

— **Lóárverési hirdetmény.** A kisbéri m. kir. állami ménesből kislejtett, de tenyésztésre még alkalmas kancák és selejtes lovak 1917. évi május hó 25-én árverés útján Kisbérben el fognak adatni. Az árverésre kerülő kancákat csak mezőgazdasággal foglalkozóknak adják el, kik a vármegyei Gazdasági Egyesület által kiállítandó igazolvánnyal kötelesek tenyésztő voltakati igazolni. Árverési feltételek az egyesület igazgatójánál tudhatók meg.

— **Csatlakozásunk a balatoni vasúthoz.** Veszprémnek nagy érdeke, hogy közönsége a Balatonpartot a korá délutáni órákban közelíthesse meg. A mostani vonatközlekedés szerint csak d. e. 1/2 10 órakor jutottunk Alsóörsre s ott délután 1/2 4-ig kell várni a bpesti csatlakozásra. Ezenkívül csak délután 5 órakor utazhatunk a közeli Balatonkörnyékre. — Ugy halljuk, hogy a városi tanács illetékes helyen felszólalt a délután kétórai vonatösszeköttes visszaállításá érdekében. Még akkor is előny ad ennek a csatlakozásnak, ha ellenében a délelőtti csatlakozást szüntetné meg az üzemeltetés. Értesülésünk szerint a tanács felterjesztését kedvezően intézik el.

— **Gabona a hordóban.** Ily címen lapunk mult évi utolsó számában jeleztük, hogy egy bakkonyvidéki földbirtokos két kocsi élelmiszert küldött ábrahám szőlőjébe, melyet a hatóság lefoglalt. Miként most értesülünk, a belügyminiszter a lefoglalást feloldotta, mert a tulajdonos igazolta a szállítási jogcímét.

— **Gabonavásárlási jog.** A lapok többféleképpen híresztelik az uj termés vásárlását. Annyi bizonyosnak látszik, hogy az összes termés a Haditermény tulajdona lesz. Ugy halljuk, hogy ez a rekvirálási jog nem szünteti meg egyesek gabonavásárlási jogát. Megszorítás csak abban lesz, hogy nem a termelőtől, hanem a Haditerménytől vásárolnak maximális áron. Ez még csak tervezet, de állandósítása valószínű. Azt akarják ezzel megakadályozni, hogy a termelők ne rejthessék el termésüket s ne adhassanak el maximális áron felül.

— **A központi hatalmak hadifoglyai.** 1917. február 1-én 2,874,271 hadifogoly volt a központi hatalmak fogságában. Németországban tiszt 17,474, legénység 1,673,257; Ausztria-Magyarországban tiszt 8294, legénység 1,083,751; Bulgáriában tiszt 1148, legénység 66,434; Törökországban tiszt 704, legénység 23,199.

— **Mennyit kereshet a zöldségtermelő?** Egy katasztális hold tiszta jövedelme karfiolnál 16,000 kor., paprikánál 14,400, korai káposztánál 12,800, hagymánál, tormánál 11,520, bimbós keínél 10,000, töknel, kelkáposztánál, borsónál 9600, ugoránál, félireteknél 8000 korona stb. Legkevesebbet a spenót és a saláta hoz, mivel ezekből kat. holdanként 4800 kor. hozható ki. Ugyancsak érdemes tehát vele foglalkozni.

— **Kenyér helyett babot együnk.** Köztudomásu, hogy a liszttel nagyon szűkösen kell bánni, mert különben a legnagyobb zavaroknak nézünk eleje. A kenyérrel kitűnően lehet pótolni a babbal. Tápértéke csaknem a kenyérrével egyenlő. Sós vízben elkesztve, vagy megpirítva különösen a gyermekek táplálkozására felelté alkalmas, azért a közönség figyelmét nyomtatékosan felhívjuk reá.

— **Vám kifuvározott áruk után.** A kereskedelmi miniszter több városnak megengedte, hogy a városból kifuvározott áruk után is vámost szedhessenek. Pápa város tanácsa elhatározta, hogy ugyanezen jog elnyerése végett a szükséges előterjesztéseket megteszi.

— **Balatoni fürdők élelmézés.** A somogy-megyeiek már előkészítik a fürdőszezon sikerét. Az alispán az országos közlelmézési hivatalhoz fordult, hogy a fürdővendégek ellátására szükséges lisztet bocsássa rendelkezésre. Ha pedig ezt nem tehetné, akkor arra adjon engedelmét, hogy az ellátatlanok közé fölveit fürdővendégek lisztjában-dóságát állandó tartózkodási helyükön a fürdőidő tartamára egy összegben előre kiadhassák. Fontos közegészségi és szociális érdekekre hivatkozott, melyek megkívánják, hogy a balatoni fürdőket a közönség részére hozzáférhetővé tegyék.

Jó számoló, szép írásu, gépirásban, levelezésben és könyvelésben jártas férfi vagy nő-alkalmazott felvétetik. Ajánlatok f. hó 20-ig „1000” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitását. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Fogházas • Műfogak • Fogtömés

Veszprém r. t. város polgármesterétől.

Tapasztalom, hogy egyesek a hozzájuk kiadott hadifoglalatok ellenőrzés nélkül foglalkoztatják. — Ennek az az eredménye, hogy a hadifoglalat nem végzi el azt a munkát, mint amire ki lett adva. A dolog helyett henyél és emiatt a mai időkben nagyon fontos mezőgazdasági érdekek kárt szenvednek. Tekintettel arra, hogy az egyeseknek kiadott hadifoglalat fontos természetű munkákra bármikor elvezényelhetik, figyelembevettem a közönséget, hogy azon fentebb említett esetekben, mikor a hadifoglalat munkaejét nem használják a kívánt célra, intézkedni fogok, hogy a hadifoglalat az őt nem kellően ellenőrző munkadótól elvegyék és olyan helyre adják ki, hol munkájával fokozottabban tudja a mezőgazdasági igényeket kielégíteni.

Németországgal való szövetségi viszony ápolása és az ott levő élelmezési nehézségek leküzdése érdekében több magyar városban felmerült az eszme, hogy magyar családok az iskola szünetidőben német középiskolai tanulókat minden díjtérítés nélkül eltartsanak. Veszprém város is hozzájárult ehhez a mozgalomhoz és ezért felhívom az erre vállalkozó családokat, hogy ebbeli szándékukat nálam jelentsék be.

Közhírré teszem, hogy a gömbfának bejelentéséről, zár alá vételéről, valamint vasuton, hajón, tutajon és gépkocsin történő szállításhoz szükséges igazolványok tárgyában a m. kir. minisztérium rendeletet adott ki, mely szerint a 12—24 cm. átmérőjű és 1—7 m. hosszúságú gömbfák bejelentendők és zár alá vétetnek. Az érdekelteket felhívom, hogy a rendelet egyéb rendelkezéseit a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthetik.

Dr. Komjáthy László,
polgármester.

Halanyilatkozat.

Mindazon rokonainknak és ismerőseinknek, kik felejtethetetlen jó atyánk halála alkalmából részvételüket nyilvánították, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Dvorszky-család.

A háború krónikája.

Május 6. Az angol támadásoknak az Arras-fronton történt véres összeomlása után tegnap csak Bullecourt-nál került nagyobb gyalogsági harcokra a sor. — Az ellenség Zborov északi környékén sikertelen aknarobbanást hajtott végre. — A többi harctéren nem történt lényeges esemény.

Május 7. Az Arras-arcvonalon Lens-től délre, a Scarpe mentén és Queantnál erős angol előretöréseket a németek visszavertek. — Keleti harctéren lényeges esemény nem történt. — Ma éjjel járőreinknek sikerült Görc közelében egy ellenséges árokba benyomulni és a megszálló csapatot, 1 tisztet és 40 főt legényeséget, elfogni.

Május 8. Lensnél és Arrasnál a tüzérségi harc este ismét nagyobb hevesége emelkedett és Bullecourt-on keresztül tovább keletre is kiterjedt.

A franciák a május 5-én szenvedett súlyos veszteségek után tegnap eleinte tartózkodtak támadásuk folytatásától. Csak délután törtek előre nagyobb erők Fort de Malmaison és Bray között. Teljesen visszaverték őket. — A keleti harctéren kedvező időjárás mellett tegnap a két fél repülőtevékenysége igen élénk volt. — Olasz és délkeleti harctéren nem történt különösebb esemény.

Május 9. Az arrasi arcvonalon a tüzérségi harc tovább erősödött. Német csapatok ma reggel rohammal elfoglalták Fresnoyt és azt az angolok visszafoglalási kísérleteivel szemben megtartották. Eddig több mint 200 foglyot és hat géppuskát szállítottak be. — Vezérkarunk jelentése szerint a helyzet mindenütt változatlan.

Május 10. Az antant-seregek a macedón-fronton véres veszteséget szenvedtek. Az angolok és franciák támadásait a nyugati harctéren a németek visszaverték. — Bukovina déli részében orosz felderítő csapatokat visszavertünk. — Olasz harctéren nem volt különös esemény.

Május 11. Arrasnál a tüzérségi harc fokozódik. Soissons és Reims között a harci tevékenység időnként fokozódott, de általában mérsékelt határok közt maradt. — A három harctér egyikén sem történt különös esemény.

A paprika bejelentési kötelezettsége.

A m. kir. minisztérium 1505—1917. éln. sz. rendelete értelmében bejelentésre kötelezettek:

1) mindazok a termelők, akik paprikát más, mint a saját háztartásukban való fogyasztás céljára termelnek, ugyancsak mindazok, (egyéneket, jogi személyeket és cégeket, kereskedelmi vállalatokat, szövetkezeteket stb.) akik bármilyen paprikát továbbfeldolgozás vagy nem közvetlen fogyasztás céljára való továbbeladás céljára tartanak raktáron, valamint azok is, akik bármilyen paprikát más részére tartanak őrizetben (ide tartoznak a közraktárak, vámraktárak és közforgalmi közlekedési vállalatok raktárai is) még pedig mindeneműl őrlött vagy bármi más feldolgozott paprikakészletük egész mennyisége tekintetében, amennyiben az együttesen 30 kilogrammot meghalad.

2) mindazok, akik nem esnek az 1) alá, ha feldolgozott paprikakészletük együttesen a 30 kg.-rammot meghaladja.

Fentiek szerint bejelentésre kötelezettek kötelesek feldolgozott paprikakészleteiket az 1917. évi május hó 1. napján volt állapot szerint, legkésőbb 1917. évi május hó 8. napjáig bezárólag bejelenteni. A bejelentésre kötelezettek a bejelentésben készleteiket minőség szerint részletezni tartoznak.

A bejelentésre kötelezettek kötelesek továbbá feldolgozott paprikakészleteiket 1917. évi május hótól kezdve minden hónap 15-ik napján volt állapot szerint, legkésőbb az illető hónap 20-ik napjáig újból bejelenteni, még pedig:

1) azt a mennyiséget, amelyet az előző hónap 15. napja óta beszereztek; az 1917. évi máj. hó 15. napján volt állapotról teendő bejelentés alkalmával azt a mennyiséget kell bejelenteni, melyet 1917. évi május hó 1. napja óta szereztek be,

2) azt a mennyiséget, amellyel készletük ugyanazon idő alatt (elidegenítés, elszállítás stb. által) tényleg apadt és

3) a tényleges készletet.

Bővebb felvilágosítás, valamint a bejelentéshez szükséges nyomtatvány a Haditermék r.-t. kirendeltségénél Veszprém, nyerhető.

BUTOR,

zongora, szőnyeg és egyéb berendezés megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

Anyakönyvi kivonat.

— 1917. április 30-tól 1917. május 9-ig. —

Születés.

Kovács Károly szövetkezeti üzletvezető és Reider Terézia leánya Mária r. kath. — Kovács Karolin nap-számosnő leánya Ilona r. kath. — Istók Sándor m. kir. 7. h. t. á. e.-beli főszámvevő és Jakab Zsuzsanna fia Béla ref. — Rohács Vendel máv. váltókezelő és Krénusz Terézia leánya Jolán Terézia r. kath. — Tamási József állatorvos és Cserényi Erzsébet Mária leánya Erzsébet Ibolyka Mária r. kath. — Loks Ferenc villanytelepi gépápoló és Báizs Horváth Erzsébet leánya Mária Ilona r. kath.

Halálozás.

Tukulincza György földmives g. kel. 39 éves. — Kispál Sándor földmives ref. 41 éves. — Brenner István ács r. kath. 19 éves. — Füle István munkás r. kath. 42 éves hősi halált halt katonának. — Fecci Erzsébet r. kath. 4 hónap. — Török Szidónia szegényházi tag ref. 83 éves. — Özv. Kruppa Józsefné Varga Rozália nap-számosnő r. kath. 84 éves. — Szőke Györgyke ref. 2 éves. — Szóts Károly mechanikus r. kath. 32 éves. — Németh András zenész r. kath. 72 éves. — Varga László r. kath. 6 hónaps. — Lakatos Teréz Jolán r. kath. 12 éves.

Házasság.

Czegényi Lajos (özv.) kocsis r. kath. és Imsele Amália házasság r. kath.

Erdő-eladás.

Veszprémtől 6 kilométernyire — műút mellett — 20 kat. hold erdő fája kitermelésre eladó.

Házeladás.

Veszprémbe a belvárosban, egy nagyobb emeletes ház eladó.

Veszprémbe a Jeruzsálem-hegyen, a Báthory-utcában, a volt Holles-féle telken 2 kétszobás ház és 1 házhely eladó.

Bővebb felvilágosítás — szíveségből — nyerhető Veszprém, Szabadi-utca 3. sz. Biztosítási iroda.

APRÓHIRDETÉSEK.

Suly László biztosítási és bankirodája
Veszprém, Szabadi-utca 3. Elfogad az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* főképviselésében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársasági, valamint vállalati részvényeket, értékszámlákat, hadikölcsönkönyveket saját számlára vásárol és forgalmi áron elad. *Osztálysorsjegyek* eladók.

ELADÓ HÁZ. Iskola-utca 4. számú ház, melyen van 2 veranda, 6 szoba, fürdőszoba, 2 cselédszoba, konyha, kamra, külön mosókonyha és mellékhelyiségek, szabad kézből **ELADÓ.** Parkszerűen rendezett kert fenyőfákkal. Érkezni ugyanott lehet.

Keresek 50—70 magyar hold szántóföldet megvételre. Vasúthoz nem messze, jó épületekkel, esetleg élő és holt leltárral. Közvetítők ne irjanak!

Gazdatiszt, elsőrendű szakember, intenzív gazdaságokban szőlőműveléssel is egybekötve, állást keres. Cim a kiadóhivatalban.

IRODALOM.

* Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap, (Szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

* A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, — a „Világkrónika”-kal együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára félévre 2 korona 40 fillér.

Eladó ház.

Veszprémbe, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 fél-szer és 2 udvar. — Az utcafelől lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Veszek:

mézet, sárga-
viaszt, törkölyt,
füstölt sonkát és
szalonnát, man-
dulát. ~ Aján-
latokat kér:

SZEMEREY J.
Veszprém.

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a Korona-szálló átellenében.

Elfogadok a szakmamba
vágó mindenféle munkát,
igazitásokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javítva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Bakos Kálmán

csemege-, fűszer-, bor- és gyarmatáru-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választék

hazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcslé

Konzervek

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadlak

Vidéki rendelések azonnal el lesznek intézve

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

a legegyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetésmények, falragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és ca-
ketési tudósítások, számlák, címkék,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetszés szerint fűzve vagy
bekötve szállíttatnak. Hivatalos le-
velepapírok és borítékok, okmánybori-
tékok mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgálá-
pok, tetűszárazsírati mennyiségben. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
íróda, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 81

Veszprém

Telefon 81